

УДК 378.147:371.38

Віктор Мадзігон, кандидат педагогічних наук,
науковий співробітник лабораторії трудової підготовки і політехнічної творчості
НАПН України,
м. Київ

ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ НА ОСНОВІ ПОДАТКІВ ТА ОБОРОТНОСТІ КАПІТАЛУ ЙОГО СКЛАДУ І СТРУКТУРИ

У статті висвітлюється актуальна проблема необхідності на сучасному етапі підготовки підприємців в системі неперервної економічної освіти, у навчанні учнівської та студентської молоді, набуті знання із економічних курсів зможуть використовувати в практичній діяльності на ринку праці у різних галузях суспільних потреб для піднесення добробуту держави і суспільства.

Ключові слова: підприємництво, підприємство, податок, власність, види підприємств, підготовка молоді до підприємництва.

Табл. 1. Рис. 1. Літ. 12.

Віктор Мадзігон, кандидат педагогических наук,
научный сотрудник лаборатории трудовой подготовки и политехнического творчества
НАПН Украины,
г. Киев

ГОСУДАРСТВЕННОЕ РЕГУЛИРОВАНИЕ ПРЕДПРИНИМАТЕЛЬСКОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ НА ОСНОВЕ НАЛОГОВ И ОБОРАЧИВАЕМОСТИ КАПИТАЛА ЕГО СОСТАВА И СТРУКТУРЫ

В статье освещается актуальная проблема необходимости на современном этапе подготовки предпринимателей в системе непрерывного экономического образования, в обучении учащихся и студенческой молодежи, приобретенные знания по экономическим курсам смогут использовать в практической деятельности на рынке труда в различных отраслях общественных потребностей для подъема благосостояния государства и общества.

Ключевые слова: предпринимательство, предприятие, налог, собственность, виды предприятий, подготовка молодежи к предпринимательству.

Victor Madzihon, Ph.D. (Pedagogic) Researcher
of Laboratory of Work Training and
Polytechnic Creativity NAPS of Ukraine,
Kyiv

STATE REGULATION OF BUSINESS ACTIVITIES ON THE BASIS OF TURNOVER AND TAX, ITS COMPOSITION AND STRUCTURE

The article highlights the urgent need for the problem at this stage of training entrepreneurs in the economic system of continuing education in teaching pupils and students gained knowledge of economic courses can be used in practice in the labor market in different areas of social needs to raise the welfare of the state and society.

Keywords: business, company, tax, property, types of companies, youth' training for entrepreneurship.

Актуальність проблеми. Перші роки проведення економічної реформи в Україні довели, що організація виробництва для споживання, раціонального використання виробничих ресурсів неможливі без послідовного переходу до ринкової економіки та підготовки до ринку праці фахового підготовлених підприємців-маркетологів, менеджерів, які б своїми високими професійними компетенціями сприяли розвитку та становлення виробництва,

сфери послуг у всіх видах людської діяльності, як відзначають вчені Я. Плоткін та В. Дубодєлова в [13].

Аналіз останніх публікацій. Даній проблемі присвячено і випущено друком у світ значну кількість науково-методичної літератури, яка висвітлює питання підприємництво як напрям людської діяльності, до них слід віднести роботи З. Варналій, В. Сизоненко [1], М.В. Вачевський, В.М. Мадзігон, Н.М. Примаченко [2], С.А. Давимука

[3], М.М. Єрмошенко [4], В.М. Ковальчук [5], К.М. Лемківський, З.І. Логвин, Н.Л. Губернська [6], І.Р. Михасюк [7], С.В. Мочерний, Л.О. Каніщенко, О.А. Устенко [8], В.В. Мадзігон [9, 10, 11], Я.Д. Плоткін, А.В. Дубодєлова [12], та інші автори, роботи яких використовуються в навчальному процесі.

Мета статті. Розкрити актуальні питання становлення та розвитку підприємництва та в реаліях ринкової економіки та висвітлити питання державного регулювання підприємницької діяльності, як необхідність знань учнівської та студентської молоді до ринку праці.

Виклад основного матеріалу. У будь-якій країні при будь-якій суспільно-політичній і соціально-економічній системі економіка тією чи іншою мірою управляється державою в особі державних органів.

Державне регулювання економіки (ДРЕ) – це система типових мір законодавчого, виконавчого та контролюючого характеру, які здійснюють правомірні державні заснування та громадські організації з метою стабілізації та пристосування існуючої соціально-економічної системи до умов, що змінюються. ДРЕ є реакцією на труднощі та протиріччя в соціально-економічному розвитку. Рівень розвитку та конкретні форми ДРЕ в окремих країнах значно відрізняються [2].

Право власності забезпечує відносну незалежність власників від держави та її органів управління. Відзначимо, що державне регулювання економіки може бути спрямоване як на обмеження або навіть на придушення небажаних для суспільства видів економічної діяльності, таких як виробництво і торгівля наркотиками, зброєю, так і на підтримку деяких форм підприємництва (сприяння фермерським господарствам, підтримка малих форм економічної діяльності, звільнення від податків добродійних пожертвувань).

У країнах із ринковою економікою ступінь втручання держави і її органів в економічну діяльність підприємств і підприємців набагато менший і носить переважно непрямий характер. Держава впливає на економіку за допомогою законодавчих обмежень, податкової системи, обов'язкових платежів і відрахувань, державних інвестицій, субсидій, пільг, кредитування, здійснення державних соціальних і економічних програм. Багато в чому обмеженість державного втручання в умовах ринкової економіки обумовлена приватною, акціонерною, колективною власністю на засоби виробництва, включаючи землю, відзначено автором [9].

Державне регулювання економіки ставить за

головну мету дотримувати інтересів держави, суспільства в цілому, соціально незахищених прошарків населення та не забувати при цьому про права особистості. Держава стежить за тим, щоб в умовах економічної свободи суспільні інтереси не були придушені, защемлені устремліннями й інтересами окремих регіонів, соціальних груп, галузей, монополій, підприємців, приватних осіб [4].

Застосовуються найрізноманітніші форми державного регулювання економікою.

1. Безпосереднє державне керування рядом галузей, об'єктів цілком або частково застосовується до підприємств і організацій, що мають життєво важливе значення для економіки й суспільства або суспільну небезпеку, що потребують значної державної підтримки. До таких об'єктів відносять військові, оборонні, енергетичні (особливо атомна енергетика), заповідники, національні музеї, природні парки, курорти, корисні копалини, водні ресурси, ряд наукових установ, а також організації, що контролюють і захищають навколишнє середовище, виконують інші загальнодержавні функції. Такі об'єкти, підприємства, організації найчастіше знаходяться в державній або муніципальній власності.

2. Податкове регулювання здійснюється шляхом установлення тих або інших об'єктів оподаткування, призначення та диференціації податкових ставок, введення податкових пільг, звільнення від податків. У тому ж напрямку впливає і введення мита, митних зборів, показано в [2].

Зрозуміло, що, змінюючи в той чи інший бік податковий тягар, держава може прискорювати або уповільнювати економічні процеси. У той же час слід мати на увазі, що стягнення податків є головним джерелом прибутків державного бюджету, фінансовою базою соціальної політики. Тому податки не можуть бути нижчими за визначену межу.

Податкове регулювання в сучасних умовах господарювання підприємств повинне відповідати системі справедливого оподаткування, основні принципи якої розроблені А. Смітом і наведені в його праці “Дослідження про природу та причини багатства народів”.

Види податків. Більшість податків можна віднести до однієї з трьох груп: прогресивні, пропорційні або регресивні податки.

Пропорційний податок стягається як визначений відсоток від прибутків незалежно від розміру цих прибутків (наприклад, 1% до пенсійного фонду від будь-якого заробітку).

Прогресивний податок означає, що з високих прибутків стягається більший відсоток,

**ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ
НА ОСНОВІ ПОДАТКІВ ТА ОБОРОТНОСТІ КАПІТАЛУ ЙОГО СКЛАДУ І СТРУКТУРИ**

ніж із низьких. На такому принципі будується прибутковий податок.

Регресивний податок означає, що з низьких прибутків стягається більш високий відсоток, а з високих – нижчий. Наприклад, податок на продажі, як і всі непрямі податки, великим тягарем лягає в першу чергу на осіб із низькими прибутками. Тому непрямі податки носять, як правило, регресивний характер. (Що ж стосується податків із прибутків, то нікому, звичайно, не може спасти думка оподаткувати низькі прибутки більш високою податковою ставкою).

Прямі і непрямі податки. Прогресивне

Стимулююча функція зазвичай здійснюється через систему податкових пільг і субсидій.

3. Грошово-кредитне регулювання, що разом із податковим іноді називають фіскальною політикою держави, покликане впливати на грошовий обіг. Держава через національний банк може регулювати емісію й загальну грошову масу, встановлювати граничні ставки банківського позичкового відсотка, змінювати депозитний відсоток, надавати позики, випускати облігації та інші цінні папери. Таке регулювання здатне змінювати грошові потоки та накопичення й таким чином впливати на економічні процеси.

Таблиця 1.

Форми деяких податків, які впливають на діяльність підприємства

Об'єкти оподаткування		Форми податків	
Прибуток	Доход (прибуток) підприємства	Податок на прибуток підприємства	Прямі податки
	Заробітна плата	Прибутковий податок з фізичних осіб	
	Сукупний річний дохід фізичних осіб		
	Дивіденди, відсотки по цінних паперах	Оподаткування прибутків (дивідендів, відсотків), отриманих по акціях та інших цінних паперах, що належать підприємствам	
Майно	Володіння майном	Податок на майно підприємств	Непрямі податки
		Податок на майно фізичних осіб	
		Податки, що направлені в дорожні фонди	
Передача майна	Податок на спадщину, по дарунок		
Обіг і споживання товарів	Ввезення-вивезення товарів за кордон	Мита	
		Акцизи	
	Споживання товарів	Податок на додаткову вартість	

оподаткування, що перерозподіляє прибутки, пов'язане зазвичай з прямими податками на прибутки та спадщину.

Регресивне та пропорційне оподаткування в більшій мірі пов'язане з непрямими податками, такими як акцизні збори, податки з продажів, податок із доданої вартості.

Функції податків. Податкова система повинна виконувати такі функції:

- фіскальну (джерело прибутків);
- перерозподільчу (від багатих до бідного, з одних галузей в інші);
- стимулюючу (сприяти прискоренню науково-технічного прогресу, розширенню експорту, вирівнюванню розвитку територій, збільшенню зайнятості, зміцненню сім'ї та ін.).

4. Бюджетне регулювання полягає в тому, що державні органи можуть розподіляти кошти державного бюджету по різних напрямках їхніх витрат. При цьому одним галузям, сферам, соціальним групам населення можуть бути виділені великі бюджетні асигнування, а іншим – менші. Крім того, держава може встановлювати додаткові, крім податкових, платежі та відрахування до бюджету, регулюючи в такий спосіб грошове обертання та грошові накопичення. Державне регулювання полягає у встановленні гранично допустимого дефіциту державного бюджету, відзначено [10].

5. Регулювання за допомогою формування державних програм і державних замовлень полягає в тому, що державні органи витрачають

ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ НА ОСНОВІ ПОДАТКІВ ТА ОБОРОТНОСТІ КАПІТАЛУ ЙОГО СКЛАДУ І СТРУКТУРИ

частину бюджетних коштів, здійснюючи за їхній рахунок соціальні, наукові та інші програми, замовляючи концернам, фірмам, підприємствам виробництво визначених видів продукції, наприклад озброєнь або засобів громадського транспорту, тим самим виробництво спрямовується у визначене державою русло.

6. Цінове регулювання в умовах ринкової економіки полягає в тому, що держава може встановлювати граничний рівень цін, забороняючи їхнє підвищення понад цей рівень. Збиток, що наноситься продавцям, може бути компенсований державними дотаціями. В умовах централізованої економіки держава має право сама призначати ціни. І ноді цінове регулювання здійснюється в формі встановлення граничних рівнів рентабельності для підприємств-монополістів.

7. Регулювання умов праці, трудових відносин, оплати праці зазвичай обумовлюється державним законодавством про працю та зайнятість, яке покликане забезпечувати охорону праці, дотримання трудових контрактів, мінімальну заробітну плату, виплату допомоги по безробіттю. Держава також може встановлювати тарифи оплати праці. Вона фінансує навчання безробітних.

8. Соціальне регулювання, включаючи державне **соціальне страхування**, передбачає міри, що створюють можливість пенсійного забезпечення, допомоги інвалідам, дітям, іншим потребуючим групам населення, страхування здоров'я та життя людей. Держава встановлює мінімальний рівень пенсій, допомоги, стипендій.

9. Державне регулювання охорони й відновлення навколишнього середовища передбачає заходи для захисту природи у вигляді штрафів і санкцій за забруднення, а також розпорядження щодо здійснення обов'язкових природозахисних і природоохоронних заходів. Державні органи встановлюють норми виділення підприємствами коштів на відновлення довкілля.

10. Регулювання за допомогою обмеження та попиту поширюється на такі види економічної діяльності, проведення яких заборонено, обмежено, потребує державного ліцензування.

Як видно з наведеного переліку, держава має великі можливості, щоб спрямовувати розвиток економіки численними важелями керування. Проте не варто вважати, що використання цих регуляторів позбавляє підприємства, підприємців, громадян економічної свободи. В умовах ринкової економіки навіть при наявності настільки численних видів і засобів державного регулювання вони носять досить обмежений характер. У підприємств зберігаються значні можливості самоврядування, зони управлінських

впливів, яких не торкається державне регулювання [8].

Одним із вагомих чинників в підприємницькій діяльності є капітал, його склад і структура, що впливає на стійкість підприємства, рентабельність виробничо збутової діяльності та інші економічні категорії підприємства на ринку конкуренції.

В економічній науці існують різноманітні підходи до визначення капіталу. Первісне значення слова "капітал" походить від латинського слова *capitalist*, що означає "головний". Пізніше у німецькій та французькій мовах цим терміном стали називати головне майно, головну суму.

Перша спроба наукового аналізу капіталу була зроблена ще Арістотелем, який ввів термін "хремастика", що походить від слова "хрема" – майно, володіння. Під "хремастиком" Арістотель розумів "мистецтво наживати багатство" за допомогою великих торговельних угод для перепродажу та лихварських угод.

У різні періоди економічного розвитку під капіталом розуміли засоби виробництва, вироблені людиною (А. Сміт), як запас засобів існування, який належить капіталісту і "авансується" робітником (О. Бем-Баверк) та інші погляди.

Найбільш вдалим поєднанням різноманітності поглядів на сутність капіталу вдалося І. Фішеру, який визначав капітал як дисконтований потік доходу. Капітал – це будь-який елемент багатства, який надає його власникові регулярний дохід протягом тривалого періоду, а його вартість визначається за принципом дисконтування. Виходячи з вищевикладеного можна визначити капітал як сукупність різнорідних і відтворюваних ресурсів, використання яких у виробничому процесі дозволяє збільшувати продуктивність людської праці. Капітал складається з майна, обладнання, проміжкових продуктів, грошей, цінних паперів тощо. Всі ці різновидні ресурси набувають точного економічного смислу завдяки доходу, який отримує власник цих ресурсів.

Існують різні види капіталу:

- *технічний капітал* являє собою сукупність матеріальних засобів, які використовуються у різних фазах виробництва і збільшують продуктивність людської праці: верстат, комбайн, машина тощо.

- *грошовий капітал* – це сукупність грошових засобів призначених для виробничих вкладень. Грошовий капітал виникає внаслідок відмови мільйонів осіб від споживання.

- *юридичний капітал* – це сума прав розпорядження деякими цінностями, причому ці права надають їх власникам дохід не докладаючи відповідної праці.

- *людський капітал* – це міра втіленої в людині

**ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ
НА ОСНОВІ ПОДАТКІВ ТА ОБОРОТНОСТІ КАПІТАЛУ ЙОГО СКЛАДУ І СТРУКТУРИ**

здатності приносити дохід. Він включає вроджені здібності, талант, а також освіту і набуту кваліфікацію.

Отже, термін “капітал” має багато визначень. Серед них можна виділити фінансове й економічне. Відповідно до фінансового визначення, капіталом називаються пасиви (джерела формування засобів) підприємства та його можна поділити на дві частини: власний і позичковий капітал. За економічним визначенням, капітал – це засоби виробництва (інвестиційні ресурси) і його також поділяють на дві частини: основний капітал (основні засоби) й оборотний капітал (оборотні засоби) (рис. 1.).

Рис. 1. Структура капіталу

До основного капіталу (основних господарських засобів) належать будинки, спорудження, робочі машини й устаткування, інвентар, транспортні засоби і т.д. Основні засоби беруть участь не в одному, а в декількох кругообігах господарських засобів.

- елементи, що складають основні засоби, матеріально до продукту, що утворюється, не входять. Основні засоби беруть участь у ряді виробничих циклів до повного зносу складових їхніх речовинних елементів. Оборотні ж засоби цілком споживаються в межах одного виробничого циклу й перетворюються на готовий продукт, входять до його “натурального складу”. Вартість основних засобів частинами входить до вартості утворюваного продукту – у міру зносу речовинних елементів, тоді як оборотні фонди переносять свою вартість цілком протягом одного виробничого циклу.

Виходячи із особливостей тривалого функціонування та поступового спрацювання засобів праці, умов постійної динаміки їх

відтворення, використовуються декілька видів оцінки основних засобів:

- **первісна вартість основних засобів (ВОЗ_п)** – це фактична їх вартість, представлена в сумі грошових коштів, які підприємство витратило на придбання (створення) основних засобів;

- **залишкова вартість основних засобів (ВОЗ_з)** – це різниця між первісною вартістю основних засобів та сумою амортизаційних відрахувань за певний період;

- **середньорічна вартість основних засобів (ВОЗ_{ср})** – це сума вартості придбаних підприємством основних засобів на початок року та їх вартість на кінець поточного року і розділена порівну;

- **балансова вартість основних засобів (Ба)** – це вартість основних засобів, яка числиться на балансі підприємства. Вона, як правило, враховується у відновній і первісній вартості;

- **ліквідаційна вартість основних засобів (Л_в)** – це сума коштів, яку підприємство очікує отримати від реалізації (ліквідації) основних засобів після закінчення строку їх використання (експлуатації) за врахуванням витрат, пов’язаних з їх продажем (реалізацією).

Основні засоби є матеріально-технічною базою виробництва. Від їхнього обсягу залежать виробничі потужності підприємства та рівень технічної озброєності праці.

У процесі експлуатації основні засоби, як нам відомо, піддаються фізичному й моральному зносу, що обертається для підприємства значними втратами.

Зменшити втрати зносу основних засобів можна шляхом кращого їхнього використання, підвищення рівня основних показників:

- **фондовіддачі (Ф_в)** – який характеризує річний випуск продукції з одиниці вартості основних засобів;

- **фондомісткості (Ф_м)** – який представляє собою показник зворотній фондовіддачі, за допомогою якого можна визначити величину основних засобів, яка припадає на одиницю вартості випуску відповідного виду продукції;

- **коефіцієнта змінності (К_{зм})** – він визначається відношенням суми машино-змін, відпрацьованих протягом доби до загальної кількості машин, наявних в одному підрозділі;

- **коефіцієнта використання виробничої потужності (К_{вп})** – це відношення річного випуску товарної, чистої та валової продукції на підприємстві до середньорічної вартості основних засобів.

**ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛОВАННЯ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ
НА ОСНОВІ ПОДАТКІВ ТА ОБОРОТНОСТІ КАПІТАЛУ ЙОГО СКЛАДУ І СТРУКТУРИ**

Для оцінки процесу оновлення активної частини основних засобів використовують коефіцієнти оновлення і вибуття, проводять аналіз вікового і якісного складу устаткування. **Коефіцієнт оновлення (Кон)** розраховується як відношення вартості введених в дію протягом року активної частини основних засобів до сумарної їх первісної вартості на кінець року.

Коефіцієнт вибуття (Квиб) визначають шляхом ділення вартості основних засобів, які вибувають протягом року, до сумарної їх первісної вартості на початок року.

Порівняння величин коефіцієнтів оновлення і вибуття основних засобів дає змогу відслідкувати тенденцію в нагромадженні активної частини основних засобів і темпи зміни морально застарілих засобів.

Крім прибутку, основним джерелом удосконалювання основних засобів підприємства є амортизаційні відрахування.

Міністерством фінансів України встановлено п'ять методів нарахування амортизації, метою яких є створення реального джерела відновлення основних засобів, які підприємство обирає самостійно. Амортизація основних засобів нараховується із застосуванням таких методів:

- прямолінійний – річна сума амортизації визначається шляхом ділення вартості, яка амортизується, на очікуваний період часу використання об'єкта основних засобів ($A_{рп}$);

- зменшення залишкової вартості – річна сума амортизації визначається як добуток залишкової вартості об'єкта на початок звітної періоду або первісної вартості на дату початку нарахування амортизації та річної норми амортизації. Річна норма амортизації (у відсотках) обчислюється як різниця між одиницею та результатом кореня ступеня кількості років корисного використання об'єкта з результату від ділення ліквідаційної вартості об'єкта на його первісну вартість ($A_{рззв}$);

- прискореного зменшення залишкової вартості – річна сума амортизації визначається як добуток залишкової вартості об'єкта на початок звітної року або первісної вартості на дату початку нарахування амортизації та річної норми амортизації, яка обчислюється, виходячи із строку корисного використання об'єкта, і подвоюється ($A_{рп}$);

- кумулятивний – річна сума амортизації визначається як добуток вартості, яка амортизується, та кумулятивного коефіцієнта. Кумулятивний коефіцієнт розраховується шляхом ділення кількості років, що залишаються до кінця очікуваного строку використання об'єкта основних засобів, на суму кількості років його корисного використання ($A_{рззв}$);

- виробничий – місячна сума амортизації визначається як добуток фактичного місячного обсягу продукції (робіт, послуг) і виробничої ставки амортизації. Виробнича ставка амортизації обчислюється шляхом ділення вартості продукції, яка амортизується, на загальний обсяг продукції (робіт, послуг), який підприємство очікує виробити (виконати) з використанням об'єкта основних засобів ($A_{в}$).

Підприємство може застосовувати норми та методи нарахування амортизації основних засобів, передбачені податковим законодавством.

Оборотні виробничі фонди цілком споживаються протягом одного виробничого циклу, цілком і одноразово переносять свою вартість на продукт праці. Змінюючи свою натуральну форму, їхня вартість повністю відшкодовується під час реалізації даного продукту й повертається підприємству. Сюди належать: сировина, основні і допоміжні матеріали, малоцінний інвентар і т.ін.

Висновки. Встановлено, що товаровиробники в умовах конкуренції повинні прагнути до скорочення витрат виробництва, або собівартості продукції (тобто вартості для себе, для даного підприємства). ЦК зумовлено тим, що зниження собівартості – основа зниження ціни, що, у свою чергу, дає змогу підприємцю тримати більший прибуток.

Шляхи економії матеріальних ресурсів на підприємствах різних галузей промисловості різні. Основними з них є впровадження нової техніки, передової технології, вдосконалення конструкції деталей і виробів, створення нових і підвищення якості товарів.

Доведено, що основу виробничої діяльності підприємства складає капітал (основні й обігові фонди), які в процесі виробництва знаходяться в коло обігу і взаємодіючи з трудовими ресурсами, утворюють матеріальні блага.

1. Варналій З.С., Сизоненко В.О. *Основи підприємницької діяльності. Підручник для учнів 10 – 11 кл. /З.С. Варналій, В.О. Сизоненко. – К.: Знання України. – 2004. – 404 с.*

2. Вачевський М.В., Мадзігон В.М., Примаченко Н.М. *Основи економіки. Навчальний посібник для учнів ліцеїв, коледжів, гімназій та загальноосвітніх шкіл 10 – 11 – 12 класів./М. Вачевський, В. Мадзігон, Примаченко Н.М. – К.: Педагогічна думка, – 2007. – 612 с.*

3. Давимука С.А. *Теоретико-методологічні аспекти приватизації і механізми її реалізації в Україні/ С. Давимука. – Львів.: Інститут регіональних досліджень НАН України. – 1998. – 399 с.*

4. Єрмошенко М.М. *Маркетинговий менеджмент/ М. Єрмошенко. – К.: НАУ, – 2001. – 204 с.*

СУТЬ, ПОНЯТТЯ ТА РІВНІ УПРАВЛІННЯ МЕНЕДЖМЕНТУ І ПІДХОДИ ДО УПРАВЛІННЯ В РИНКОВІЙ ЕКОНОМІЦІ

5. Ковальчук В.М. *Основи ринкової економіки. Підручник для середніх шкіл та професійних училищ.* / Ковальчук В.М. – Тернопіль, 1992. – 190 с.

6. Левківський К.М., Логвін З.І. Губерська Н.Л. *Збірник нормативних актів щодо Болонського процесу.* / Уклад.: Левківський К.М., Логвін З.І., Губерська Н.Л. – К.: ПТЗО, 2008. – 120 с.

7. Михасюк І.Р., Бернацький І.М. *Українське підприємництво в умовах глобалізації.* / І. Михасюк, І. Бернацький. – Львів: Видав. центр ЛНУ імені Івана Франка, – 2008. – 56 с.

8. Мочерний С.В., Каніщенко Л.О., Устенко О.А. *Короткий курс економічної теорії. Навчальний посібник.* / Тернопіль "Економічна думка". – 2000. – 324 с.

9. Мадзігон В.В. *Теоретико-методичні засади підготовки підприємців в системі економічної освіти.* // В. Мадзігон. / Молодь і ринок. – 2010. – №6(65). – С. 29 – 34.

10. Мадзігон В.В. *Місце і роль підприємництва в ринковій економіці, його завдання та ефективність.* / В. Мадзігон. / Молодь і ринок. – 2013. – №7. – С. 27 – 32.

11. Мадзігон В.В. *Шляхи підвищення ефективності підприємницької діяльності підприємства.* // В.В. Мадзігон. / Молодь і ринок. – 2011. – №3(74). – С. 21 – 26.

12. Плоткін Я.Д., Дубодєлова А.В. *Підприємство про підприємництво. Зарубіжний досвід.* / Плоткін Я.Д., Дубодєлова А.В. – Львів, "Вільна Україна", – 1993. – 142 с.

Стаття надійшла до редакції 25.12.2013

УДК 004:005:044.337

Владислав Гжешук, здобувач Академії Полонійної в м. Ченстохові, Польща

СУТЬ, ПОНЯТТЯ ТА РІВНІ УПРАВЛІННЯ МЕНЕДЖМЕНТУ І ПІДХОДИ ДО УПРАВЛІННЯ В РИНКОВІЙ ЕКОНОМІЦІ

У статті досліджується актуальна проблема використання новітніх педагогічних технологій в управлінні навчальним процесом системи безперервної освіти та підготовки менеджерів до освітньої діяльності в сучасних умовах ринкової економіки.

Ключові слова: освіта, навчання, розвиток, виховання, управління, менеджмент, навчальні заклади.

Літ. 7.

Владислав Гжешук, соискатель Академии Полонийной в г. Ченстохове, Польша

СУТЬ, ПОНЯТИЕ И УРОВНИ УПРАВЛЕНИЯ МЕНЕДЖМЕНТА И ПОДХОДЫ К УПРАВЛЕНИЮ В РЫНОЧНОЙ ЭКОНОМИКЕ

В статье исследуется актуальная проблема использования новейших педагогических технологий в управлении учебным процессом системы непрерывного образования и подготовки менеджеров к образовательной деятельности в современных условиях рыночной экономики.

Ключевые слова: образование, обучение, развитие, воспитание, управление, менеджмент, учебные заведения.

Vladislav Hzheshuk, Applicant of Academy Poloniyna Chenstohova, Poland

ESSENCE, THE CONCEPT AND THE LEVEL OF CONTROL AND MANAGEMENT APPROACHES TO MANAGEMENT IN A MARKET ECONOMY

The article examines the urgent problem of use of new educational technologies in management the training system of continuing education and training managers in educational activities in the modern market economy.

Keywords: education, training, development, education, administration, management, educational Institutions.

Актуальність проблеми. Для справжнього довгострокового успіху люди використовують ефективне управління. Слово управління ми чуємо дуже часто, само управління присутнє у всіх областях нашого життя. Управляють автомобілями, країною, групою працівників, навчальним процесом в університеті чи в школі. Управління різноманітне. Як стверджує професор М. Єрмошенко можна виділити такі його види:

технічне (управління природними і технологічними процесами, наприклад обробкою деталей на верстатах); державне (управління життям суспільства через різні інститути – правову систему, органи влади); ідеологічне (впровадження у свідомість членів суспільства різних концепцій, ідеологій); недержавне і неполітичне управління соціальними процесами (наприклад, рухом у захист навколишнього середовища); господарське управління